درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

وزارت آموزش و پرورش

اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان معاونت آموزش متوسطه متوسطهٔ دوم	محل مهر آموزشگاه	امتحان درس: علوم و فنون ادبی رشته: علوم انسانی پایه: دوازدهم تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۰۶
امتحانات هماهنگ دی ماه ۱۴۰۴ – نوبت عصر		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه تعداد صفحه: ۴
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	کلاس:

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره)	
۱	توضیح زیر در مورد کدام شخصیت است؟ «فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود و سردبیری روزنامهٔ مجلس را بر عهده داشت. وی در قصیده، بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی کرده و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است.»	۰/۲۵
۲	کدام گزینه از ویژگی‌های ادبیات «عصر بیداری» نیست؟ الف) توجه به فراگیری علوم جدید ب) انتقاد از نابسامانی‌ها ج) پذیرش استبداد و استعمار د) برانگیختن احساسات ملی و میهنی	۰/۲۵
۳	با استفاده از کلمات مناسب جاهای خالی را پر کنید. از مهم‌ترین روزنامه‌ها در سال‌های اول مشروطه می‌توان «صور اسرافیل» با مدیریت ..... و «نسیم شمال» با مدیریت و نویسندگی ..... را نام برد.	۰/۵
۴	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) ایرج میرزا شاعر وطنی و از موسیقی‌دانان بزرگ عهد مشروطیت بود. (درست- نادرست) ب) فرخی یزدی از شاعران دورهٔ بیداری است که تحت تأثیر مسعود سعد و سعدی شعر می‌سرود. (درست- نادرست)	۰/۵
۵	در جدول زیر هر یک از آثار در ستون «الف» را به پدیدآورندهٔ آن در ستون «ب» وصل کنید. (یک مورد اضافی است) گروه «الف»: الف) ایده‌آل؛ ب) تاریخ تطور نظم فارسی گروه «ب»: میرزاده عشقی؛ محمدتقی بهار؛ میرزا حسن‌خان بدیع	۰/۵
	ب) سبک‌شناسی (۲ نمره)	
۶	با توجه به شاخصه‌های شعر دورهٔ بیداری، واژهٔ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان بود. (آزادی - قانون) ب) بارزترین ویژگی ادبیات دورهٔ بیداری بود. (وطن - توجه به مردم)	۰/۵
۷	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) عارف قزوینی در طنز، هجو و هزل چیره‌دست بود و اندیشهٔ نوگرایانه داشت. (درست- نادرست) ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود. (درست- نادرست) ج) شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند با شتاب شعر بسرایند. (درست- نادرست)	۰/۷۵
	ادامهٔ سوالات در صفحهٔ دوم	

www.kanoon.ir

۸	هر یک از موارد داده شده، مربوط به کدام سطح (قلمروهای زبانی، ادبی، فکری) نثر دورهٔ بیداری است. الف) کنار رفتن قید و بندهای نثر مصنوع و فنی — سطح..... ب) تجدد خواهی و آزادی طلبی — سطح..... ج) کاربرد عبارات وصفی دور دراز و لفظ پردازی بی‌جا — سطح.....	۰/۷۵
	ج) موسیقی شعر(۶ نمره)	
۹	مصوت بلند«ی» در کدام گزینه «همواره کوتاه» نیست؟ الف) عامیانه – جمعیت ب) بیا- زیاد ج) تربیت- بیاموز د) تازیانهٔ - افراسیاب	۰/۵
۱۰	وزن کدام مصراع به دو شیوه هجابندی می‌شود؟ الف) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس. ب) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد. ج) تفرّج کنان در هوا و هوس.	۰/۲۵
۱۱	کدام مصراع از نظر وزنی می‌تواند کامل کنندهٔ مصراع زیر باشد؟ « مـردان خـدا پـــردهٔ پنـدار دریدند .....» الف) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است	۰/۵
۱۲	تقطیع هجایی کلمات زیر، به صورتی که بین کمانک آمده، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟ آن‌ها را به هم وصل کنید. الف) ساقی ما (-UU-) — بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه ب) تو گفتی (---) — حذف همزه ج) نظر از (UU-) — کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند	۰/۷۵
۱۳	با توجه به بیت داده شده، «درستی یا نادرستی» عبارات داده شده را بنویسید. نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کزان جانب باشد صبا عنبر فشان آید الف) در قسمتی که زیر آن خط کشیده شده، حذف همزه داریم. (.....) ب) هر مصراع از چهار بار فعولن ساخته شده است. (.....) ج) در هجای سوم رکن اول، اختیار شاعری تغییر کمیت مصوّت‌ها (کوتاه به بلند) صورت گرفته است. (.....)	۱/۵
۱۴	وزن کدام بیت درست ذکر نشده است؟ آن را اصلاح کنید و بنویسید. الف) من نمی‌گویم زیان کن یا به فکر سود باش (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) ب) به حسن خلق و وفـا کس به یـار مـا نرسد (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن)	۰/۷۵
۱۵	با توجه به اختیار شاعری«بلند تلفظ کردن مصوّت‌های کوتاه» جاهای خالی را پر کنید. در این نوع اختیار شاعر بنا به ضرورت، .....، ..... و نیز ..... را بلند به حساب می‌آورد.	۰/۷۵
۱۶	با خوانش درست بیت زیر، مصراع اول آن را تقطیع کنید و با به دست آوردن وزن، جدول را کامل کنید. «آتش حبّ‌الوطن چو شعله فروزد از دل مؤمن کند به مجمره اسپند» پایه‌های آوایی مصراع اول | | | | | وزن | | | | |	۱
	ادامهٔ سوالات در صفحهٔ سوم	

www-kanoon.ir

	د) زیبایی‌شناسی (۶ نمره)	
۱۷	کدام آرایهٔ بدیع معنوی در شعر زیر چشمگیر است؟ من مسلمانم/ قبله‌ام یک گل سرخ/ جانمازم چشمه، مهرم نور/ دشت سجادهٔ من.	۰/۵
۱۸	در بیت زیر «لف‌ها و نشرها» به ترتیب، کدام آرایهٔ بدیع معنوی را خلق کرده‌اند؟ از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم.	۰/۵
۱۹	آرایه‌های ستون «ب»، را در ابیات ستون «الف» بیابید و به هم وصل کند ؟ (یک مورد از گروه «الف» اضافی است) **گروه «الف»** / **گروه «ب»** الف) عاکفان کعبهٔ جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناکَ حقَّ عِبادتِک. — تضمین ب) آن کسی را که در این ملک، سلیمان کردیم ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است — متناقض‌نما ج) بی‌تربیت آزادی و قانون نتوان داشت «سعفص» نتوان خواند نخوانده «کلمن» را	۰/۵
۲۰	در ابیات زیر آرایه‌های تضاد و متناقض‌نما را بیابید و تفاوت این دو آرایه را بیان کنید. الف) این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع ب) ما با تو ایم و با تو نه‌ایم؛ اینت بوالعجب در حلقه‌ایم با تو و چون حلقه بر دریم	۱
۲۱	با توجه به قطعه شعر زیر، **درستی** یا **نادرستی** عبارات داده شده را مشخص کنید. «در آینه دوباره نمایان شد/ با ابر گیسوانش در باد/ باز آن سرود سرخ أنالحق/ ورد زبان اوست.» الف) دو ترکیب «ابر گیسو» و «سرودِ سرخِ أنالحق»، یک آرایهٔ مشترک دارند. (درست - نادرست) ب) شاعر با آوردن سخن معروف حلاج ،أنالحق، آرایهٔ «تلمیح» ساخته است. (درست - نادرست) ج) شاعر بین واژه‌های(با- باز - باد) جناس تام ایجاد کرده است. (درست - نادرست)	۱/۵
۲۲	در عبارت زیر «لف و نشر» را بیابید و نوع آن را بنویسید. روی و چشمی دارم اندر مهر او کاین گهر می‌ریزد آن زَر می‌زند.	۱
۲۳	عبارت زیر تعریف کدام آرایه است؟ گزینهٔ مربوط به آن را مشخص کنید. «شاعر با استفاده از سخن دیگران یا آیه و حدیث می‌تواند مقصود خود را بهتر بیان کند و با ایجاد تنوع در ذهن خواننده، سبب التذاذ وی گردد». الف) مراعات نظیر ب) تلمیح ج) تضمین د) ایهام	۰/۵
۲۴	برای هر کدام از واژگان داده شده، واژه‌ای بنویسید که با هم آرایهٔ «مراعات نظیر» بسازند. الف) چوگان: ..... ب) چتر:	۰/۵
	ادامهٔ سوالات در صفحهٔ چهارم	

www-kanoon-ir

	ه) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۵	موارد داده شده را در سطح قلمرو ادبی بررسی کنید. (برای هر کدام ذکر یک مورد کافی است) الف) یارب ایـــن آتش کـــه بر جان من است ســـرد کـــن زان سان که کردی بر خلیل ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش«بوی جوی مولیان آید همی»	**۰/۵**
۲۶	با توجه به قطعه شعر زیر، به موارد خواسته شده پاسخ دهید. نالهٔ مـرغ اسیر ایـــن همه بهـر وطـن است مسلک مـرغ گـــرفتار قفس، هم‌چـــــو من است فکـری ای هـم وطنان در ره آزادی خویش بنمایید کـــــه هـــــر کس نکند مثل من است خانـه‌ای کـاو شـود از دست اجـــانب آبـــاد ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است جامـه‌ای کاو نشود غـرقه به خون بهر وطن بِدَر آن جـــامه که ننگ تـن و کم از کفن است الف) کدام درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری، در بیت اول مشهود است؟ ب) در بیت سوم منظور شاعر از «خانه» چیست؟ ج) آرایه‌ی موجود در ترکیب «مرغ اسیر» : ..... و در ترکیب«بیت‌الحزن»: ..... است.	**۱/۵**
۲۷	متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید. «اگر چه ما در این تاریخ خود، بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده‌ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم، هر آینه به خوبی مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنهٔ ۱۲۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آن‌ها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام، احدی را سراغ نداریم چه آن بزرگ مرد از آن یکّه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پَستی به بلندی رسید. یعنی پسر آشپز قائم مقام بود و در اثنای کار و شغل، خویش را دارای رتبه و مقام صدارت نمود. دوست و دشمن او را از نوادر دهر شمردند... .» ۱) با توجه به ویژگی‌های زبانی داده شده، جاهای خالی را پر کنید. الف) نثر این متن ..... است. (ساده و قابل فهم – دشوار و غیر قابل فهم) ب) نویسنده در پایان متن از رابطهٔ معنایی ..... برای تأثیرگذاری بیشتر بهره برده است. (تضمُّن - تضاد) ۲) در مورد ویژگی فکری این نوشته «درستی یا نادرستی» عبارات داده شده را بررسی کنید. الف) مضمون بیشتر متن نوگرایی و تجددخواهی است که از مضامین رایج نثر دورهٔ مشروطه است. (درست- نادرست) ب) نویسنده در این متن دربارهٔ پیشینهٔ تحولات ایرانی سخن گفته و منشأ آن را اقدامات امیرکبیر می‌داند. (درست- نادرست)	**۱**
۲۸	متن زیر از کتاب«چرند و پرند» دهخدا انتخاب شده است. دو مورد از ویژگی‌های ادبی آن را بنویسید. «ننه، هان! این زمین روی چیه؟ روی شاخ گاو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، آب روی چیه؟ وای وای! الهی روده‌ات ببره، چقدر حرف می‌زنی؟! حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت نخور، عسل و خربزه با هم نمی‌سازند! نشنید و خورد. یک ساعت دیگر یارو را دید؛ مثل مار به خودش می‌پیچد. گفت: نگفتم نخور، این دو با هم نمی‌سازند؟ گفت: حالا که این دو تا خوب با هم ساخته‌اند که من یکی را از میان بردارند... .»	**۱**
	نمره با عدد: **با حروف:** **امضا:**	**۲۰**

موفق باشید. **طراح: محمود عینی**